

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	EKLER.....	11

KISALTMALAR

TÜBA: Türkiye Bilimler Akademisi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Mevzuat ve Görevler:

18.03.1993 tarihinde kurulan Türkiye Bilimler Akademisinin (TÜBA) kuruluşuna ilişkin 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 09/07/2018 tarihli 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 97'nci maddesi ile yürürlükten kaldırılmış, 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*” nin 40'ıncı bölümünde TÜBA teşkilatı yeniden düzenlenmiştir.

Söz konusu Kararnamenin 566'ncı maddesinde TÜBA'nın kuruluş amacı;

“Bu bölümün amacı, Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilim insanlığını ve araştırıcılığı özendirme ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönlendirmek; Türkiye’deki bilim insanları ve araştırıcıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının yükseltilmesine yardım etmek amacıyla kurulan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli Türkiye Bilimler Akademisinin (kısa adı TÜBA) teşkilat, görev ve yetkilerini düzenlemektir.” olarak belirlenmiştir.

TÜBA toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yaygınlaşması ve ülke kamuoyu tarafından da bilimin kabul ve öneminin sağlanması amacıyla inceleme, araştırma ve danışmanlık hizmetlerini yapan ve ülkede bilim insanı yetişmesine katkı sağlayan bir kuruluştur.

4 no’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 581’inci maddesi gereğince yeniden hazırlanan;

- Türkiye Bilimler Akademisi Genel Kurulu, Akademi Konseyinin alışma Esasları ile Akademi Başkanının Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik,
- Türkiye Bilimler Akademisinde İş Mevzuatına Göre Personel İstihdamına İlişkin Yönetmelik,
- Türkiye Bilimler Akademisi Yayın Yönetmeliği,

- Türkiye Bilimler Akademisi Araştırma Desteği Yönetmeliği,
- Türkiye Bilimler Akademisi Ödül Yönetmeliği,

Akademi Konseyince onaylanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiştir.

Teşkilat Yapısı:

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu olup, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahiptir.

15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan “*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*”nin 571’inci maddesine göre Akademinin organları şunlardır:

- a) Akademi Genel Kurulu
- b) Akademi Konseyi.
- c) Akademi Başkanı.

Genel Kurul asli, asosye üyeler ile şeref üyelerinden oluşmaktadır. Akademi konseyi genel kurulca seçilen on asli üye ile akademi başkanından meydana gelmektedir. Akademi Başkanı asli üyeler arasından 3 üç yıl için atanmaktadır.

Akademinin hizmet birimleri Başkanlık oluruyla belirlenmiştir.

İnsan Kaynakları:

Türkiye Bilimler Akademisi, toplam 46 çalışanı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. 9 personelin görev yeri sürekli olarak İstanbul’dur. Akademi çalışanlarının istihdam statüsüne göre dağılımını gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

	STATÜ	PERSONEL SAYISI
TÜBA BAŞKANLIK	Başkan/Araştırmacı/Danışman/Görevlendirme	12
	Sekreteryaya Ofisi	2

	Sürekli İşçi	23
TÜBA BAŞKANLIK TOPLAM		37
TÜBA MAÇKA KÜTÜPHANESİ	Araştırmacı/Danışman	-
	Sürekli İşçi	1
TÜBA MAÇKA KÜTÜPHANESİ TOPLAM		1
TÜBA RABİ MEDRESE	Araştırmacı/Danışman	-
	Sekreteryaya Ofisi	-
	Sürekli İşçi	8
TÜBA RABİ MEDRESE TOPLAM		8
GENEL TOPLAM		46

Akademinin mevzuatla belirlenen bir kadro yapısı bulunmamaktadır. 4 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 580'inci maddesine göre Akademiye 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 25, Ek 26 ve Ek 28'inci maddelerine göre personel istihdam edilmektedir.

Akademinin kuruluşuna ilişkin 497 sayılı KHK ile teşkilatın yeniden düzenlendiği 4 no'lu Kararnamede, "Giderlerin yapılmasında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu mevzuatında yer alan usul ve esaslar uygulanır" denildiğinden TÜBİTAK'ta uygulamaya alınan ve Akademinin kuruluşundan beri uygulanan Y Grubu ile AG Grubu için belirlenen ve belirli kademe-derece karşılığı olarak tespit edilen ücret skalası esas alınmaktadır. Her yıl 01 Mart ve 01 Eylül dönemlerinden geçerli olmak üzere hazırlanan ücret tablosu Konsey ve Akademi Başkanının onayından sonra uygulamaya geçirilmektedir.

Mali Yapı:

TÜBA 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresidir. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

4 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 579'uncu maddesine göre kurumun gelirleri şunlardır:

- a) Her yıl genel bütçeden aktarılan tutar.
- b) Her türlü bağış, vasiyet ve yardımlar.
- c) Akademi dışına verilecek hizmetler ve projeler karşılığında elde edilen gelirler.
- ç) Yayım ve diğer faaliyet gelirleri.
- d) Taşınır ve taşınmaz malların değerlendirilmesiyle elde edilen gelirler.
- e) Fikrî ve sınai mülkiyet haklarından elde edilen gelirler.
- f) Diğer gelirler.

2019 yılında 17.145.024,10 lira gelir gerçekleşmiş olup gelirin dağılımı şu şekildedir:

2019 Yılı Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri			
Açıklama	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Gerçekleşme Oranı (%)
03 Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	49.000	202.474,46	413,21
04 Hazine Yardımı (Cari)	15.567.000	15.567.000	100
04 Hazine Yardımı (Sermaye)	1.119.000	1.119.000	100
05 Diğer Gelirler	165.000	256.549,54	155,48
Bütçe Gelirleri Toplamı	16.900.000	17.145.024,10	101,45

2019 yılında kuruma 16.900.000 lira ödenek tahsis edilmiş, 15.350.860 lira gider gerçekleşmiştir. Bütçe gideri ve ödeneklerin dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Açıklama	Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
0.1 Personel Giderleri	4.616.000	4.616.000	3.940.479	85,37
0.2 Sos. Güv. Kur. Dev. Primi Giderleri	779.000	779.000	731.664	93,92
0.3 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.555.000	3.040.100	2.751.348	90,50
0.5 Cari Transferler	7.831.000	7.833.500	7.079.702	90,38

0.6 Sermaye Giderleri	1.119.000	1.119.000	847.667	75,75
Bütçe Giderleri Toplamı	16.900.000	17.387.600	15.350.860	88,29

Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Mali işlemlerin muhasebe kayıtları Kurumun tabi olduğu Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde tahakkuk esaslı muhasebe sistemine göre yapılmaktadır.

Mali raporlama işlemleri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde tanımlanan ve ekinde düzenlenen mizan cetveli, temel mali tablolar ve diğer mali tablolar ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 539'uncu maddesinde yer alan defter, cetvel ve tablolara göre gerçekleştirilmektedir.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmıştır. Denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri
- Geçici Mizan
- Kesin Mizan
- Bilanço
- Kasa Sayım Tutanağı
- Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
- Alınan Çekler Sayım Tutanağı
- Menkul Kıymet ve Varlıklar Sayım Tutanağı
- Teminat Mektupları Sayım Tutanağı
- Değerli Kâğıtlar Sayım Tutanağı
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetveli
- Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu
- Bütçe Gelirleri Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu
- Faaliyet Sonuçları Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu,

güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumun, ilgili mevzuat çerçevesinde Stratejik Planı, Performans Programı ve Faaliyet Raporları hazırladığı ve bunların web sayfasında yayımlandığı; personelden imzalı Etik Sözleşmelerin alınarak dosyalarına konulduğu; Faaliyet Raporlarında Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanının alındığı görölmüştür.

Tüm birim amirlerinin katılımı ile eylem planının hazırlanması, standartların uygulanması ve geliştirilmesi gerekir iken bu konularında her hangi bir çalışma yapılmadığı görölmüştür.

Kurumun yapısı ve personel sayısı dikkate alınarak İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmamış, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yapılamamıştır. Kurumun organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmemiştir. Ancak Kurum içi Genelge ile personelin görev dağılımı gerçekleştirilmiştir. Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları, iş akış şemaları ile iş süreçlerine ilişkin mevzuat çalışması yapılmıştır.

5018 Sayılı Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 63 üncü maddesinin son fıkrası hükmü dikkate alınarak; personeli az, bütçesi küçük olduğundan iç kontrolün bir parçası olan İç Denetim faaliyetini yürütecek İç Denetim Birimi kurulmamış ve bu kapsamda Eylem Planı hazırlanmamıştır.

Kurum'un yukarıda anılan, iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, İç Kontrol Uyum Eylem Planı Mevzuatı dahilinde Kurum İç Kontrol Sisteminin tam anlamıyla tamamlanamadığı, ancak bazı faaliyetlerin yürütüldüğü görülmüştür. Küçük ölçekli bir Kurum olmasından da kaynaklı olarak; kurumsal risklerin belirlenmediği gibi iç kontrol sistemi gelişiminin düşük seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının yerleşmediği, uygulamada bu alanlarda geliştirilmesi gereken alanlar bulunduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Bilimler Akademisi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

